

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.004/2020/5.

A tanács tagjai: Dr. Döme Attila a tanács elnöke
Dr. Kiss Gabriella előadó bíró
Dr. Parlagi Mátyás bíró

A felperes: Felperes1
(Cím2)

A felperes képviselője:
Dr. Hegedűs D. Andrea pártfogó ügyvéd
(Cím3)

Az alperes: Alperes1
(Cím1)

Az alperes képviselője:
(Cím4
ügyintéző: Beerné dr. Vörös Helga)

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Győri Ítélőtábla Pf.V.20.087/2019/6/I.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Székesfehérvári Törvényszék 5.P.20.867/2015/76.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében hatályában fenntartja.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes és egyes, a szervezeti egységeiként működő alsóbb fokú bíróságok több polgári, illetőleg büntető peres eljárást és bírósági igazgatási ügyet folytattak le, amelyekben a

felperes félként, terheltként, illetőleg magánvádlóként vett részt. Ezek közül a jelen per fellebbezési szakában az alábbiak kaptak szerepet:

[2] Az I. tényállás szerint a felperes mint magánvádló által rágalmazás és becsületsértés vétsége miatt 2013. július 1-jén kezdeményezett büntetőeljárásban a Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) 2014. december 13-án az ügyben meghozott ítéletével a vádottat felmentette. A felperes fellebbezése folytán eljár alperes az elsőfokú ítéletet 2015. december 8-án kelt határozatával helybenhagyta.

[3] A II. tényállás szerint dr. R.M. feljelentése alapján 2013. március 25-én indult büntetőeljárás a felperes ellen rágalmazás vétsége miatt. Az ügyben a PKKB többszöri új számra lajstomozást követően hozott ítéletet 2018. január 16-án, amellyel a felperest az ellene emelt vád alól felmentette. Az alperes az elsőfokú ítéletet 2018. március 19-én helybenhagyta.

[4] A III. tényállás szerint dr. R.M. kezdeményezett büntetőeljárást a felperessel szemben 2013. október 28-án rágalmazás vétsége miatt, melyben a PKKB 2016. szeptember 16-án kelt ítéletével bűnösnek mondta ki és próbára bocsátotta. Az alperes 2017. április 4-én az elsőfokú bíróság ítéletét határozatával hatályon kívül helyezte, és a felperes elleni büntetőeljárást megszüntette.

[5] A IV. tényállásban megjelölt büntetőeljárás dr. L.E. 2012. június 13-i, nagy nyilvánosság előtt elkövetett rágalmazás vétsége miatt ismeretlen tettes ellen tett feljelentésével indult. Az ügyben a nyomozóhatóság a felperest gyanúsítottként hallgatta ki, majd vádemelés történt. A felperes kizárás iránti kérelme alapján az alperes az eljárás lefolytatására a PKKB helyett a Budai Központi Kerületi Bíróságot (a továbbiakban: BKKB) jelölte ki. A BKKB 2015. szeptember 3-án kelt ítéletével a felperest felmentette. Az alperes 2016. július 12-én az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[6] A felperes eredeti keresetében az I-III. tényállások tekintetében egyenként 150.000 forint, módosított keresetében egyenként 200.000 forint, míg a IV. tényállás kapcsán mindvégig 300.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[7] Indokolása szerint az alperes megsértette a tisztességes és ésszerű időn belüli eljáráshoz való jogát, ezen keresztül sérült emberi méltósága, melynek következtében sérelemdíjra jogosult. Hivatkozott az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) 6. cikkére, amely alapvető emberi jogként határozza az ügy ésszerű időn belül való elbírálásához való jogot, aminek védelmét a Ptk. a személyhez fűződő jogok általános védelmén keresztül biztosítja.

[8] Az I. tényállás kapcsán keresetét arra alapította, hogy az eljárás indokolatlanul elhúzódott, az elsőfokú bíróság hosszú ideig nem tűzött ki érdemi tárgyalást az ügyben, nem ellenőrizte a vádlott távollétének igazolásait és nem tette meg a szükséges intézkedéseket az eljárás elhúzódásának megakadályozása érdekében.

[9] A II. tényállást illetően azzal érvelt, hogy az eljárást tárgyalás kitűzése nélkül meg kellett volna szüntetnie az elsőfokon eljár bíróságnak, mert a hivatalos eljárásban tett, az ügy tárgyával összefüggő állítások jogellenesség hiányában nem képezhetik büntetőeljárás tárgyát. Állította, évekig úgy állt a büntetőeljárás hatálya alatt, hogy hiányzott annak jogalapja.

[10] A III. tényállással összefüggésben azt sérelmezte, hogy az ügyben az elsőfokú bíróság az első tárgyalást csak 27 hónap elteltével, három személyes meghallgatást követően

tartotta meg annak ellenére, hogy az eljárási szabályok csupán egy személyes meghallgatást tesznek lehetővé.

[11] A IV. tényállás vonatkozásában előterjesztett kereseti kérelmét azzal indokolta, hogy a PKKB 20 hónapig nem intézkedett érdemben az ügyben.

[12] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

[13] Indokolása szerint a hivatkozott ügyek nem tartoznak a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 64/A. §-a alapján a soron kívül intézendő ügytípusok közé, a tárgyalások kitűzésére a Be. 278. § (3) bekezdése volt irányadó.

[14] Vitatta az eljárások jelentős elhúzódását is. Kiemelte, hogy pertartamukban a felek jelentősen közrehatottak.

[15] Véleménye szerint a kereset azért is alaptalan, mert a felperes nem állította, és ebből eredően nem bizonyította a perben, hogy a személyisége lényegét alkotó tulajdonságok, ismérvek miatt nem tartották be a büntető ügyekben eljáró bíróságok a rájuk vonatkozó eljárási szabályokat, azokat kifejezetten a személyére tekintettel sértették meg, holott az emberi méltóság sérelme miatti jogvédelemre csak mindezek bizonyítása esetén van lehetőség.

Az első- és másodfokú ítélet

[16] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[17] A jogvitát a felperes által állított jogsértések idején hatályos Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) alkalmazásával bírálta el.

[18] Határozatának indokolásában kifejtette, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog nem tekinthető személyiségi jognak, mivel az nem közvetlenül az emberi személyiségből fakad. Utalt arra, hogy a bírói gyakorlat szerint eljárási szabálysértés esetén csak akkor állapítható meg az emberi méltóság megsértése, ha az a fél személyiségének lényegét alkotó ismérvek miatt történt, amelyre viszont a felperes az eljárás során nem hivatkozott.

[19] Mivel azonban az ésszerű határidő követelményének megsértésére alapított igény bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti követelésként is érvényesíthető lehet, érdemben vizsgálta az érintett ügyekben a határidők betartását. Rámutatott, hogy a magánvád alapján folytatott büntetőeljárás a Be. 64/A. §-a értelmében nem soron kívüli. Idézte a Be. 278. § (3) bekezdését, amely szerint a tárgyalás határnapját az ügyek érkezési sorrendjének figyelembevételével a legközelebbi határnapra kell kitűzni oly módon, hogy az ügy ésszerű határidőn belül befejezhetővé váljék. Kifejtette, a Be. által szabott konkrét határidő hiányában nem volt helye a perrel érintett ügyekben kifogás előterjesztésének, és az időmúlás, a késedelem fellebbezés útján sem orvosolható, ezért nem vizsgálta, hogy a felperes kimerítette-e a Ptk. 349. § (3) bekezdése szerinti jogorvoslati jogát, mint a bírósági jogkörben okozott kár megtérítésének egyik feltételét.

[20] A I. tényállásban megjelölt ügyről megállapította, hogy a tárgyalást elsőfokon több alkalommal a vádlott meg nem jelenése miatt kellett elhalasztani. Értékelte azonban, hogy távolléteinek okát orvosi igazolásokkal támasztotta alá, amelyek valóságát az eljáró bíró ellenőrizte. Figyelembe vette azt a körülményt is, hogy az elsőfokú bíróság bizonyítás kiegészítése miatt a tárgyalást mindössze két alkalommal halasztotta el. Mindezek alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy e büntetőeljárásban a bíróság részéről indokolatlan késedelem nem volt megállapítható.

[21] A II. tényállással kapcsolatban rámutatott, hogy a 2013. október 24-re kitűzött tárgyalást a felperes által bejelentett elfoglaltsági kifogás miatt nem lehetett megtartani.

Megállapította, hogy a kizárást megtagadó végzés 2014. június 11-én érkezett vissza a bírósághoz, az eljáró bíró pedig ezután haladéktalanul, 2014. június 30-án kitűzte a személyes meghallgatást 2014. szeptember 18-ra. Ezt a meghallgatást ugyan a kirendelt védő idézésének elmulasztása miatt 2014. november 6-ra kellett elhalasztani, ez azonban – az elsőfokú bíróság álláspontja szerint – nem okozott az eljárás ésszerű időn belüli befejezésére kiható késedelmet. Véleménye szerint valójában az ezt követően elrendelt elmeorvos szakértői vizsgálat és a felek által bejelentett elfoglaltsági kifogások növelték az eljárás időtartamát. Mindezeket együttesen értékelve arra az álláspontra helyezkedett, hogy az eljáró bíróságnak felróható pertartam-elhúzódás, az ügy ésszerű határidőn túli befejezése nem volt megállapítható.

[22] A III. tényállás kapcsán kifejtette, hogy az ügy érkezésétől számított 8 hónapon belül került sor az első személyes meghallgatásra, és két ízben indokoltan – tárgyalásütközés és hivatalos elfoglaltság miatt – a tárgyalás elhalasztására. Ez alapján úgy ítélte meg, hogy az eljárást elsőfokon lefolytató bíróságnak felróható pertartam-elhúzódás ennél az ügynél sem következett be.

[23] A IV. tényállást érintően megállapította, hogy a kizárási indítvány bejelentését követően a PKKB haladéktalanul megtette a szükséges intézkedést, majd a kijelölt bíróság – ugyancsak haladéktalanul – kitűzte a személyes meghallgatást és ítéletet hozott. Úgy értékelte, hogy ügyintézési késedelem az alperesi másodfokú bíróság részéről sem volt tapasztalható.

[24] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta.

[25] A fellebbezést csupán a I. számú tényállásra vonatkozó indokolás tekintetében találta megalapozottnak. Rámutatott arra is, hogy a fellebbezés érdemben elbírálható volt, mert nem volt akadálya annak, hogy keresetét a felperes a másodfokú eljárásban leszállítsa, és az I-III. számú tényállások alapján az eredeti kereseti kérelmében igényelt mértékű sérelemdíjat követelje.

[26] Az I. számú tényállás tekintetében a másodfokú bíróság egyetértett a fellebbezés indokaival: mivel a felperes a büntetőeljárásban magánvádlóként szerepelt, sem az Egyezmény 6. cikke, sem a Be. 262/A. § (1) bekezdése alapján nem kifogásolhatja az eljárás elhúzódását. Erre tekintettel mellőzte az elsőfokú ítélet e tényálláshoz fűzött indokolását, és érdemben a módosított indokolással hagyta helyben az ezzel kapcsolatos elsőfokú ítéleti rendelkezést.

[27] A továbbiakban utalt arra, hogy a felperes fellebbezésében a II-IV. tényállásokra vonatkozó kereset elutasítását érdemben vitatta, de csak a Ptk. 349. § (1) bekezdésére, 339. § (1) bekezdésére és 355. § (4) bekezdésére alapítottan, ezért kizárólag azt vizsgálta, hogy a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére vonatkozó igény alapos-e.

[28] Egyetértett az elsőfokú ítélet jogi indokolásával az állított személyiségi jogsértés megítélését illetően. Azzal egyezően rámutatott, hogy a tisztességes eljáráshoz fűződő jog olyan eljárási alapjog, amely nem tekinthető egyben személyiségi jognak is. Ennek okát abban látta, hogy az nem az emberi individuumból fakad, hanem az állam, a szervezetek és az egyén viszonylatában meghatározó értékek megóvását, érvényesülését szolgálja. Álláspontja szerint azonban a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjog megsértése megvalósíthatja egyben valamely személyhez fűződő jog megsértését is, de csak akkor, ha az eljáró bíróság kifejezetten az eljárás valamelyik résztvevőjének személyére tekintettel, a személyiségének lényegét adó sajátosságok megsértése céljából jár el jogsértően. Kifejtette ugyanakkor, hogy önmagában a büntetőeljárás elhúzódása vagy a bíróság jogszabályba ütköző eljárása, téves határozata abban az esetben sem ad alapot személyiségi jogsértés megállapítására, ha

egyébként sérti a tisztességes eljárás elvét. Mivel a felperes nem állította, hogy a hivatkozott jogsértések a személyiségének lényegét alkotó tulajdonságok miatt történtek, és a személyiségi jogsértés tényét nem is igazolta, a másodfokú bíróság ebben a körben a további vizsgálódást szükségtelennek ítélte. Erre tekintettel mellőzte az elsőfokú ítélet indokolásából az egyes tényállások kapcsán az alperesi eljárás jogszerűségével, időszerűségével kapcsolatos megállapításokat, és azt az így módosított indokolással hagyta helyben.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[29] Felülvizsgálati kérelmében a felperes elsődlegesen a jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával – eredeti kereseti kérelme alapján – az alperes 600.000 forint sérelemdíjban marasztalását kérte. Másodlagos kérelme a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezésére, és – tartalma szerint – az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítására irányult.

[30] Megsértett jogszabályként az Egyezmény 6. Cikk (1) bekezdését, 13. Cikkét, 41. Cikkét, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 3. § (2) bekezdését, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: 2013-as Ptk.) 2:52. §-át, és 6:548. §-át jelölte meg. Emellett eseti döntéseket idézett.

[31] Indokolása szerint mind az elsőfokú, mind a jogerős ítélet téves jogszabályértelmezésen alapul a büntetőeljárások késedelmes intézésének szankcionálhatósága, továbbá a tisztességes eljáráshoz fűződő és a személyiségi jog egymáshoz való viszonya tekintetében. Véleménye az volt, keresetét a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmén alapuló immateriális hátrány kompenzálására irányuló személyiségi jogi igényként kell elbírálni. Kifejtette, az alapjogi sérelem azzal válik személyiségi jogsérelemmé, hogy az érintett személyiség valamely lényegi tulajdonságának sérelmét is előidézi, amelyhez nem szükséges az eljáró bíróság szándékossága. Érvelése szerint az ezzel ellentétes álláspont megteremti a Strasbourgi Emberi Jogi Bíróság előtti eljárás lehetőségét az Egyezmény 6. és 13. Cikkében rögzített alapjog megsértésére hivatkozással.

[32] Tévesnek tartotta a jogerős ítélet azon utalását, amely szerint kereseti követelését kizárólag a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére vonatkozó szabályokra alapította. Ugyanakkor megjegyezte, hogy a másodfokú bíróság jogcímhez kötöttség hiányában még ez esetben sem szűkíthette volna le erre a vizsgálat körét.

[33] Részleteiben a jogerős ítélet II-IV. tényállása és az ezekhez kapcsolódó másodfokú döntés, valamint ítéleti indokolás kapcsán fejtette ki álláspontját azzal, hogy elsődleges felülvizsgálati kérelmében az ezekkel összefüggő eredeti kereseti kérelemnek megfelelő határozat meghozatalát kérte.

[34] A II. tényállás esetében fenntartotta azt az alapeljárás során kifejtett véleményét, hogy az eljárást már annak kezdetén meg kellett volna szüntetni, mert a későbbi felmentést megalapozó körülmények mindvégig ismertek voltak. Érvelése szerint ez a jogalkalmazási hiba megalapozza a bíróság kárfelelősségét.

[35] Ezzel egyező álláspontot közölt a III. számú tényállás kapcsán: az 2015. június 2-től „ítelt” ügynek minősült, ezért már a vádemelésnek sem volt helye. Ezenfelül hivatkozott az ügyben mutatkozó, az eljáró bíróság részéről tapasztalt inaktív időszakokra.

[36] A IV. tényállás tekintetében a PKKB eljárását kifogásolta amiatt, hogy a 41,5 hónapos pertartamból 21 hónap a bíróság érdemi tevékenysége nélkül folyt. Hangsúlyozta, az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata szerint a szükséges pertartam 20%-át meghaladó késedelem már sérelemdíjat alapoz meg.

[37] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseinek hatályában fenntartását kérte. Kifejtette, a felülvizsgálati kérelem

nem kellően határozott, nem lehet tudni, hogy a felperes az eredeti, vagy a módosított kereseti kérelme szerinti sérelemdíjban kéri marasztalni az alperest. Kiemelte továbbá, hogy a felperes a jogszabálysértésekre történt hivatkozásait tényleges tartalommal nem töltötte ki, csupán az első- és másodfokú eljárásban ismertetett érveit ismételte meg. Rámutatott, mivel a követelését kifejezetten személyiségvédelmi igényként kérte elbírálni, a másodfokú bíróság az érvényesíteni kívánt joghoz a Pp. 3. § (2) bekezdés alapján kötve volt. Utalt arra is, hogy az Egyezménybe ütköző – állított – magatartások csak akkor szankcionálhatók, ha azokhoz az annak alapján meghozott belső jogszabályokat társít a fél. Egyetértett a jogerős ítéletben kifejtettekkel a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjog és a személyiségi jogok bírósági eljárásban való megsértésének lehetséges módját illetően, aminek alapján – nézete szerint - azt kellett volna a felperesnek bizonyítani, hogy a jogsértések kifejezetten a személyére tekintettel történtek, amit azonban még csak nem is állított.

A Kúria döntése és jogi indokai

[38] A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

[39] A Pp. 272. § (2) bekezdése és 275. § (2) bekezdése alapján a Kúria a jogerős határozatot a felülvizsgálati kérelemben megjelölt megsértett jogszabályhelyek, az előadott jogszabálysértés, valamint a kérelem jogi indokai által meghatározott keretek között vizsgálhatja felül.

[40] A felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény – a fenti jogszabályhelyekkel összhangban álló – 3. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A felülvizsgálati kérelem központi eleme tehát a jogerős ítéletben megsértett jogszabályhely megjelölése és az ehhez kapcsolódó jogszabálysértés körülírása, mert ezek határozzák meg a Kúria felülbírálati lehetőségének tartalmi és perjogi kereteit. Érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatók a 4. ponthoz fűzött indokolás szerint, amelyek esetében a törvény által előírt tartalmi követelmények maradéktalanul teljesülnek, az egyéb hivatkozásokat a Kúria figyelmen kívül hagyja. E tartalmi kellékeknek ugyanakkor a jogerős ítélettel, annak sérelmezett részeivel és egymással egyaránt szoros logikai és perjogi kapcsolatot kell mutatniuk, olyan összefüggésnek kell köztük fennállni, hogy ez alapján a felülvizsgálati kérelem alkalmas legyen a rendkívüli perorvoslati eljárás formai és tartalmi kereteinek kijelölésére. Az eseti döntésekre való hivatkozás mindezeket nem pótolja. Érdemben tehát csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek esetében az ismertetett tartalmi követelmények maradéktalanul teljesülnek. Ha a fél több jogszabálysértést állít, e követelményeknek mindegyik hivatkozása meg kell feleljen [hasonlóan: Kúria 1/2016. (II. 15.) PK véleményének 3., 4. és 6. pontja, valamint azok indokolása].

[41] Az ismertetett követelményeknek a felülvizsgálati kérelem 2013-as Ptk-ra történt anyagi jogi hivatkozásai nem felelnek meg, mivel mind az első- mind a másodfokú bíróság a régi, 1959-es Ptk. rendelkezéseit alkalmazta ítéletének meghozatalakor, indokolásában is azokra tért ki, a felperes pedig azzal kapcsolatos álláspontot nem közölt, miért a 2013-as Ptk.-t tartja alkalmazandónak az ügyben. A kifogásolt anyagi jogi jogszabályok ekként nem voltak a jogerős ítélet indokolásának megfeleltethetők, hiszen az mindvégig az 1959-es Ptk-val

indokolt. Ilyen körülmények között azt lehet megállapítani, hogy a felperes nem tévedésből jelölte meg megsértettként a felülvizsgálat tárgyát képező jogerős ítéletben egyáltalán nem hivatkozott 2013-as Ptk. egyes rendelkezéseit. Ennek következtében a Kúria nem alkalmazhatta a Pp. 272. § (3) bekezdését, hiszen ez a rendelkezés csak a téves jogszabályhely megjelölés kiküszöbölésére hatalmazza fel a Kúriát, a felülvizsgálati kérelem egyértelmű alapját képező jogszabálytól való eltérésre nem, mert azzal sértené a fél önrendelkezési jogát, átértelmezné a felülvizsgálati kérelmet. A Kúria gyakorlata e tekintetben konzekvens. Lényeges az is, hogy a két Ptk. között alapvető eltérések mutatkoznak mind a személyiségi jogsértés pénzbeli kompenzációjának, mind a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősségnek a szabályait illetően, azok egymásnak tartalmilag sem mindenben megfeleltethetők. A kifejtettekre tekintettel – mivel az állított anyagi jogi jogszabálysértések nem voltak koherensek a jogerős ítélet indokolásával, és mert a 2013-as Ptk. alkalmazásának szükségességét alátámasztó érvelést a felperes nem adott elő – az ezen alapuló felülvizsgálati hivatkozások érdemi vizsgálata kizárt.

[42] Önmagában az Egyezmény egyes rendelkezéseinek másodfokú bíróság általi megsértése ugyancsak nem vizsgálható, ahogyan azt helyesen fejtette ki az alperes is felülvizsgálati ellenkérelmében.

[43] Az Egyezmény aláírói annak preambuluma szerint az Egyezményben részes országok kormányai, amelyek az 1. Cikk szerint arra vállaltak kötelezettséget, hogy biztosítják a joghatóságuk alatt álló minden személy számára az Egyezmény I. fejezetében meghatározott jogokat és szabadságokat. Az Egyezmény tehát az abban részes országok kormányaira rója azt a kötelezettséget, hogy belső jogszabályaikkal megteremtsék az Egyezményben írt jogok és szabadságok gyakorlásának, valamint érvényesítésének rendjét, meghatározzák megsértésük jogkövetkezményeit. Mivel ekként az Egyezmény címzettjei az érintett kormányok, ezért nincs lehetőség az abban meghatározott jogok egyedi jogvitákban való közvetlen érvényesítésére a nemzeti bíróságok előtt. Ennek megfelelően a tisztességes eljáráshoz, illetőleg az eljárás ésszerű időn belüli befejezéséhez való jog sérelme esetén sem teremtenek az Egyezmény rendelkezései a részes országok bíróságai előtt az egyedi jogvitákban közvetlen igényérvényesítési lehetőséget (BH2017. 148. I., BH2013. 45., Kúria Pfv. 21.423/2011/13.).

[44] Fontos kiemelni, hogy a magyar jogba az Egyezmény 6. Cikkében szabályozott tisztességes tárgyaláshoz, valamint a 13. Cikkben szereplő hatékony jogorvoslathoz való jog egyaránt átültetésre került, így e jogok magyar bíróság előtti érvényesítésétől sincs elzárva a felperes, ehhez azonban keresetének – felülvizsgálati eljárásban pedig felülvizsgálati kérelmének – jogalapjaként az irányadó magyar jogban szabályozott jogszabályhelyeket kell megjelölnie. A felperes által kifogásolt jogok, a tisztességes eljáráshoz és a per ésszerű időn belüli befejeződéséhez fűződő jog a magyar jogi normák között szabályozást nyert. Ezek megsértésének állítása hiányában a Kúria a már idézett 1/2016. (II. 15.) PK vélemény szerint érdemben az Egyezményre történt utalásokat nem vizsgálhatta. Megjegyzi továbbá, hogy az Egyezmény 41. §-a kifejezetten az EJEB előtti eljárásra tartalmaz rendelkezést.

[45] A felperes felülvizsgálati kérelmében állította azt is, hogy a jogerős ítélet megsértette a Pp. 3. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezést, amely szerint a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe. Ezzel összefüggésben idézte a Győri Ítéltábla egy korábbi döntését, amelyben kifejtette, hogy „jogcímhez kötöttség hiányában igényét – a Pp. 3. § (2) bekezdése szerinti helyes tartalmának megfelelően – a büntetőeljárásban is feltétel nélkül érvényesülő tisztességes eljáráshoz való jog sérelmén alapuló, a felperes által immateriális hátrány kompenzálására irányuló

személyiségi jogi igényként kell volna elbírálni”. Álláspontját úgy foglalta össze, hogy téves az a jogértelmezés, amely szerint a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjog sérelme csupán abban az esetben minősülhet személyhez fűződő jog megsértésének is egyben, ha azt az alperes kifejezetten bosszúból követte el. Ezzel szemben a helyes értelmezésnek azt tartja, hogy az alapjogi sérelem amiatt válik személyiségi jogsérelemmé, hogy adott esetben az érintett személyiségének valamely lényegi tulajdonsága sérelmét is előidézi.

[46] Lényeges azonban, hogy ehhez a hivatkozásához anyagi jogi jogszabálysértést nem társított, helyette eseti döntésekből idézett. Enélkül azonban érvelése az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény idézett rendelkezései szerint érdemben nem volt vizsgálható. Pusztán az egyes eseti döntésekre történt hivatkozás, azok részleteinek beidézése az adott ügyre vonatkoztatható egyediesített indokolást és ahhoz logikailag köthető, a magyar bíróság által vizsgálható jogszabálysértés megjelölését nem pótolja. Az eseti döntések csak az egyébként az 1/2016. (II. 15.) PK véleménynek megfelelően megjelölt jogszabálysértés és ahhoz kapcsolódó, a konkrét ügyre vonatkoztatott jogi érvelés alátámasztására szolgálhatnak.

[47] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból a jogerős ítéletet nem találta jogszabálysértőnek, ezért azt felülvizsgálati kérelemmel támadott részében a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[48] A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, az alperesnek azonban áthárítható felülvizsgálati eljárási költsége nem merült fel, ezért az erről való rendelkezést a Kúria mellőzte.

[49] A felperes személyes költségmentessége folytán a le nem rótt és az illetékekről szóló 1993. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerint megállapított felülvizsgálati eljárási illetéket a költségmentesség bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

[50] A Kúria felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdésének alkalmazásával tárgyaláson kívül bírálta el.

[51] Az ítélet ellen a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja értelmében nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2021. január 19.

dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, dr. Kiss Gabriella s.k. előadó bíró, dr. Parlagi Mátyás s.k. bíró